

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce: **V. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5.5.2014, č. j. MPSV-UM/4065/14/4S-KHK, ve věci příspěvku na péči, t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 5.5.2014 bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Hradci Králové, kontaktní pracoviště Dobruška (dále jen „Úřad práce“) ze dne 12.2.2014, č. j. 2815/2014/DOB, kterým byl žalobci snížen příspěvek na péči z částky 12 000 Kč na částku 8 000 Kč měsíčně ode dne 1.3.2014, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvoinstanční rozhodnutí Úřadu práce vycházelo ze závěru posudkového lékaře Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Rychnov nad Kněžnou ze dne 7.1.2014 (dále jen „LPS OSSZ“), dle kterého žalobce vzhledem k jeho zdravotnímu stavu potřeboval každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupni závislosti podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSS“) III. stupeň závislosti – těžká závislost, a pomoc byla poskytována v souladu s § 7 odst. 2 cit. zákona.

V odůvodnění rozhodnutí žalovaný ocitoval relevantní právní úpravu příspěvku na péči, učiněné závěry prvoinstančního rozhodnutí a dále v rámci odvolacího řízení vypracovaný posudek Posudkové komise MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 18.4.2014 (dále jen „posudková komise“ nebo „PK“), která přezkoumávala posouzení stupně závislosti žalobce podle ZSS a závěry, k nimž žalovaný sám dospěl. Podle uvedeného posudku žalobce jako osoba starší 18 let věku z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyla schopna zvládat 8 základních životních potřeb: a) mobilita, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost (ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 ZSS), a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, což odpovídá stupni závislosti III (těžká závislost) dle § 8 odst. 2 písm. c) ZSS. PK tak potvrdila správnost prvoinstančního rozhodnutí.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včas podanou žalobou. Napadené rozhodnutí stejně jako rozhodnutí prvoinstanční považuje za nezákonné z důvodu špatného posouzení jeho zdravotního stavu, resp. jeho vlivu na jeho závislosti na pomoci třetí osoby. Uvedl, že pro řízení v prvním stupni byl vypracován posudek LPS OSSZ Rychnov nad Kněžnou, dle kterého nezvládá 8 základních životních potřeb ve smyslu ZSS. Oproti dřívějším posudkům (IV. stupeň závislosti mu byl opakovaně přiznáván od r. 2010) mu nebyla uznána jako nezvládaná životní potřeba c) komunikace s odůvodněním, že je schopen komunikovat ústně a elektronicky prostřednictvím počítače. S tímto posouzením jeho zdravotního stavu se ztotožnil jak správní orgán prvního stupně, tak žalovaný. Tím bylo dle názoru žalobce zasaženo do jeho práv, neboť potřebu komunikace samostatně nezvládá a asistenci při ní potřebuje. Uvedl, že plnohodnotně je schopen komunikovat pouze ústně. Elektronicky je schopen samostatně napsat pouze krátký text, a to se značnými obtížemi. Delší psaní, která skutečně z jeho e-mailové schránky často odcházejí, vždy diktuje většinou manželce, která o něho pečuje. Písemně (psáno rukou) s ohledem na své postižení není schopen komunikovat vůbec. Je přesvědčen o tom, že za této situace nemůže být základní životní potřeba c) komunikace posouzena jako zvládnutá bez potřeby pomoci. Žalobce dále poukazuje na to, že jeho zdravotní stav se nezlepšil, tato skutečnost ani není v rozhodnutí obou správních orgánů uváděna. Jediná změna v jeho sociální situaci nastala v tom, že začal podnikat jako taxikář (oprávnění k podnikání má od 27.6.2012, k žalobě přiložil koncesní listinu) a domnívá se, že právě tato skutečnost přiměla správní orgán k novému posouzení jeho zdravotního stavu. V minulosti byl řidičem nákladního automobilu, čerpá tedy ze zkušenosti s řízením. Automobil řídí již od roku 2006, v minulosti mu byl dokonce přiznán příspěvek na přestavbu automobilu na ruční řízení. I při svém zdravotním postižení si chtěl najít nějaké pracovní uplatnění, a nyní je mu odnímáno právo, které mu náleží. Dle jeho názoru správní orgány obou stupňů odmítají uznat, že má v rukou omezený cit, který mu sice umožňuje řídit automobil, ale neumožňuje mu bez neúměrné námahy např. psaní na klávesnici. Proto podle něho správní orgány docházejí k závěru, že zvládá komunikaci elektronicky, z čehož pak dovozují, že zvládá základní životní potřebu c) komunikace. Je přesvědčen, že rozhodnutím žalovaného byl zkrácen na svých právech. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval předmět řízení, ocitoval příslušná ustanovení ZSS ve věci příspěvku na péči a učiněné závěry posudku PK ze

dne 18.4.2014 (viz níže). K žalobním námitkám uvedl, že mu nepřísluší přehodnocovat posudek o zdravotním stavu žalobce zpracovaný posudkovými lékaři, neboť není kompetentní posuzovat zdravotní stav žalobce, když ani nedisponuje příslušnými odbornými znalostmi. Žalovaný zhodnotil posudek PK v souladu s ust. § 50 odst. 4 správního řádu. Je přesvědčen, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a na základě zjištěného skutkového stavu. Navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl. Souhlasil s rozhodnutím věci bez nařízení jednání.

V replice na vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že žalovaný se ustanovením § 50 odst. 4 správního řádu neřídil a závěry posudku PK převzal. Namítal, že tento posudek není „závazným důkazem“, ale důkazem povinným, který je třeba hodnotit z pohledu správnosti, úplnosti a přesvědčivosti podle zásad hodnocení důkazů ve správním řízení, tedy volně s přihlédnutím ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně tvrzení účastníků. Žalobce považuje oba posudky o jeho zdravotním stavu, tedy LPS OSSZ Rychnov nad Kněžnou i posudek PK za nesprávné, neboť špatně hodnotí zvládání životní potřeby komunikace, jak uvádí v žalobě. Uvedl, že bez ohledu na vyplňování formulářů, které žalovaný považuje za součást potřeby osobních aktivit, je zřejmé, že žalobce bez asistence nezvládá v podstatě jakoukoliv formu písemné komunikace (psaní rukou, e-mailem) kromě zcela krátkých e-mailových a SMS zpráv. Za situace, kdy bez pomoci zvládá pouze komunikaci ústní, má za to, že posouzení jeho zdravotního stavu bylo chybné a žalovaný, stejně jako prvoinstanční orgán k tomu měl přihlédnout a případně obstarat doplnění posudku. Namítal, že posudky vypracované jako podklady pro napadené rozhodnutí se ohledně uznání potřeby komunikace diametrálně lišily od dřívějších posudků, kterými mu byla tato potřeba přiznána, ačkoli nedošlo k žádné změně jeho zdravotního stavu nebo jeho adaptace na zdravotní stav.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl bez jednání za výslovného souhlasu žalovaného a presumovaného souhlasu žalobce v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., kdy na výzvu krajského soudu žalobce nevyjádřil ve stanovené lhůtě s takovým postupem výslovný nesouhlas, a proto se má podle citovaného ustanovení za to, že s takovým postupem souhlasí.

V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předložených správních spisů prvoinstančního a odvolacího správního orgánu a ověřil z nich následující rozhodné skutečnosti:

1) Řízení ve věci opětovného posouzení nároku na příspěvek na péči bylo zahájeno z moci úřední dne 8.11.2013, a to na základě podnětu OSSZ LPS Rychnov nad Kněžnou.

2) Úřad práce ČR provedl dne 19.11.2013 sociální šetření v místě bydliště žalobce (v souladu s § 25 odst. 1 ZSS), které je jedním z podkladů pro posouzení stupně závislosti lékařem LPS OSSZ. Z písemného záznamu o sociálním šetření bylo zjištěno, žalobce žije v obecním bezbariérovém bytě s manželkou a dvěma

dětni. Informace ohledně péče o vlastní osobu poskytl žalobce, manželka ho občas doplnila. Žalobce se pohybuje pomocí invalidního vozíku. Manželka mu musí připravit, naporcovat a donést pokrm, žalobce se sám nají lžící, pije z hrnku brčkem. Pokud jde o oblékání, kalhoty mu musí navléct manželka vleže, do trička je schopen se nasoukat, pokud mu ho manželka připraví narolované. Přes den používá inkontinentní pleny, v noci inkontinentní lahev. Stolicí vykonává vleže na posteli, a to i mimo domov, např. v hotelovém pokoji v rámci cest. Malou osobní hygienu vykonává tak, že si zajede s vozíkem k umyvadlu, zuby si je schopen vyčistit elektrickým kartáčkem, který mu manželka i s pastou připraví. Při komplexní velké hygieně ho manželka sprchuje na „sprchovacím křesle“. Je plně odkázán na invalidní vozík, doma a venku po rovině se pohybuje na mechanickém invalidním vozíku, při nerovnostech na elektrickém invalidním vozíku. Denně k němu dochází rehabilitační sestra. Zvládne vypnout a zapnout počítač, elektronickou komunikaci ovládá, dokáže odpovědět na e-mail („datluje“ jedním prstem), dokáže poslat v příloze soubory, např. fota, delší e-maily za něho vyřizuje manželka. Myš k PC ovládat dokáže - kloubem ruky dokáže klikat. Zvládne obsloužit mobilní telefon, dokáže zavolat i přijmout hovor. Rukou se dokáže pouze podepsat, občas mívá problém s bankou kvůli podpisovému vzoru. Ústně komunikuje bez problémů, je orientován všemi kvalitami. Od 4.7.2012 má živnostenský list, podniká v oboru taxislužeb, má upravené vozidlo na ruční řízení. V autě vydrží sedět max. 4 hodiny v kuse. Ke komunikaci za jízdy využívá bluetooth, které je napojené na mobil manželky. Když se u vozu otevřou nebo zavřou dveře, manželce v mobilu cinkne signál a ona ví, že přijel. Přes svůj handicap se žalobce snaží být aktivní, v rámci možností cestuje, je členem Svazu paraplegiků.

3) V posudku LPS OSSZ Rychnov nad Kněžnou ze dne 7.1.2014 je uvedeno, že při posouzení zdravotního stavu žalobce vycházela lékařka OSSZ ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. Voborníka ze dne 5.12.2013, předchozí dokumentace OSSZ a sociálního šetření ze dne 19.11.2013. V posudkovém zhodnocení je uvedeno, že v případě žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav-pouřazovou spastickou kvadruparézu s větším postižením DKK, kde je až plegie oboustranně. Žalobce je odkázán na pohyb na invalidním vozíku, trpí močovou inkontinencí III. stupně. Pro inkontinenci používá pleny, v noci inkontinentní lahev nebo ho cévkuje manželka. V prakticky všech úkonech sebeobsluhy vyžaduje pomoc druhé osoby, při hygieně, oblékání, přípravě stravy aj. Je plně orientován ve všech kvalitách, verbální komunikaci zvládá bez problémů. Elektronickou komunikaci zvládá rovněž, je schopen posílat e-maily, posílat v příloze soubory, elektronicky komunikovat s úřady. Zvládá hospodaření s penězi. Má předěláno auto na ruční řízení, je schopen řídit, provozuje taxislužbu. Vzhledem ke svému pohybovému handicapu není schopen pečovat o domácnost, nezvládá některé pohybově náročnější osobní aktivity. Péče o zdraví je náročná a potřebuje při ní pomoc, nutná je denní rehabilitace, kdy za ním dochází rehabilitační sestra, prevence dekubitů, asistence při cévkování moči. Posudková lékařka uvedla, že sociální šetření je v souladu s lékařskými nálezy. V posudkovém závěru uvedla, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při následujících základních životních potřebách: a) mobilita, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Celkem nezvládá 8 základních životních potřeb. V posudkovém výroku uvedla, že se jedná o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. c) ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), která není schopna zvládat 7 nebo 8 základní životní potřeb a

vyžaduje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

4) Úřad práce na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 12.2.2014 rozhodnutí č. j. 2815/2014/DOB, kterým byl žalobci snížen příspěvek na péči z částky 12 000 Kč na částku 8 000 Kč měsíčně ode dne 1.3.2014.

5) Odvolací orgán (žalovaný) žalobou napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce. V odůvodnění odkázal na posudek PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 18.4.2014, který byl k žádosti žalovaného vypracován pro účely odvolacího řízení. PK při svém posouzení vycházela z posudkového spisu OSSZ Rychnov nad Kněžnou, ze spisu odvolacího orgánu, ze zdravotní dokumentace ošetřujícího praktického lékaře, z výsledků sociálního šetření ze dne 19.11.2013, vlastního vyšetření žalobce při jednání PK odborným lékařem neurologem, kterému byla přítomna i manželka žalobce. PK konstatovala nález praktického lékaře ze dne 5.12.2013 se stručným popisem, nálezy neurologické - MUDr. Pazdera ze dne 16.6.2010, 26.7.2011 a neurochirurgický nález z KN Liberec - MUDr. Hradil ze dne 22.5.2012 a zopakovala výsledek sociálního šetření. V posudkovém zhodnocení uvedla, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá následující základní životní potřeby: a), d), e), f), g), h), i), j). Závěr PK je v souladu se závěrem lékaře LPS OSSZ Rychnov na Kněžnou. K odvolací námitce žalobce ohledně nezvládání psaní rukou, a tím nemožnost vyplňovat tiskopisy na úřadech, z čehož má žalobce za to, že životní potřebu c) komunikaci nezvládá, PK uvedla, že takový závěr neuznává, neboť vyřizování záležitostí na úřadech patří do základní životní potřeby i) osobní aktivity, kterou má žalobce uznanou jako nezvládanou. Dále odůvodnila, že komunikaci písemnou formou žalobce zvládá pomocí facilitačního prostředku – počítače, je schopen napsat krátký e-mail, je schopen odeslat přílohu a je schopen používat mobilní telefon – volá, přijímá hovor, píše SMS. V posudkovém výroku uvedla, že se jedná o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. c) ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), která není schopna zvládat 8 základních životních potřeb a vyžaduje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Tento stav byl i ke dni 7.1.2014, též ke dni 1.1.2014.

Z obsahu správního spisu dále vyplynulo, že žalobce pobíral do 31.12.2006 zvýšení důchodu pro převážnou bezmocnost dle dříve platné právní úpravy. S přijetím nového zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, byl žalobce ode dne 1.1.2007 považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. a protože o něho pečovala jiná fyzická osoba, náležel mu příspěvek ve výši 8 000 Kč měsíčně. Při novém posouzení stupně závislosti byl žalobci rozhodnutím Městského úřadu v Dobrušce, odboru sociálních věcí a zdravotnictví ze dne 28.5.2007 přiznán příspěvek na péči i nadále ve výši 8 000 Kč měsíčně, při novém posouzení však došlo ke zvýšení stupně závislosti na III. stupeň a tomu odpovídala výše příspěvku 8 000 Kč měsíčně (podle právní úpravy platné do 31.12.2011). Rozhodnutím Městského úřadu v Dobrušce, odboru sociálních věcí a zdravotnictví ze dne 13.9.2010 byl žalobci zvýšen od 1.6.2010 příspěvek na péči z 8 000 Kč na 12 000 Kč měsíčně pro zjištěný stupeň závislosti IV. (podle právní úpravy platné do 31.12.2011), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřeboval každodenní pomoc nebo dohled při více než 30 úkonech péče o vlastní osobu a

soběstačnosti posuzovaných podle § 9 ZSS. Podle tehdy platné právní úpravy se posuzovalo 18 úkonů péče o vlastní osobu a 18 úkonů soběstačnosti. Komunikace náležela mezi úkony soběstačnosti a podle § 9 odst. 2 písm. a) ZSS ve znění platném do 31.12.2011, se posuzovala komunikace slovní, písemná, neverbální. V samotném rozhodnutí ze dne 13.9.2010 není uvedeno, že žalobce nezvládá úkon soběstačnosti komunikace, tato skutečnost není uvedena ani v posudku lékaře OSSZ ze dne 7.9.2010 ani ve výsledku sociálního šetření, kde je naopak uvedeno: „komunikace slovní, písemná, neverbální- komunikuje, nedaří se mu psát, jen se podepíše“, úkon jako takový zvládá.

Dnem 1.1.2012 nabyla účinnosti novela ZSS, která namísto posuzování 36 úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti pro stanovení stupně závislosti, zavedla hodnocení schopnosti zvládat 10 základních životních potřeb (§ 9 odst. 1 písm. a) až j) ZSS v platném znění.

Úřad práce vydal dne 21.5.2012 rozhodnutí, podle kterého žalobci bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 12 000 Kč měsíčně, a to na podkladě posudku lékaře LPS OSSZ Rychnov nad Kněžnou ze dne 28.3.2012, podle kterého je žalobce považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV – úplná závislost, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyl schopen zvládat 9 základních životních potřeb (mezi které byla poprvé zařazena i komunikace, kde je uvedeno, že žalobce písemnou komunikaci zvládá pouze elektronicky, klasické ruční písmo nikoliv).

Poté následovalo ad 1) - opětovné posouzení nároku na příspěvek na péči, zahájení řízení z moci úřední dne 8.11.2013.

Soud s odkazem na ustanovení § 52 odst. 1 s .ř. s. rozhodl neprovést žalobcem v žalobě navržený důkaz výsledkem jeho manželky. Své rozhodnutí soud odůvodňuje nadbytečností a zásadou ekonomiky řízení, neboť žalobce výslovně netrval na projednání jeho věci s nařízením jednání a soud má za to, že výsledek manželky by soudu neposkytl žádné jiné nebo nové informace, než které jsou již ze spisu známy, neboť manželka byla přítomna sociálnímu šetření dne 19.11.2013 a v jeho rámci poskytla a doplnila potřebné informace ohledně své pomoci v rámci péče o manžela. Manželka byla rovněž přítomna vlastnímu vyšetření žalobce při jednání PK dne 18.4.2014.

Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.

Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů:

Podle § 7 odst. 1 a 2 ZSS se příspěvek na péči poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je

zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

Podle § 25 odst. 2 ZSS Krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření provádí sociální pracovník. Podle § 25 odst. 3 ZSS při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Podle § 8 odst. 2 ZSS se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Podle § 9 odst. 1 ZSS se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení dle odst. 6 tohoto ustanovení stanoví prováděcí právní předpis, a tím je vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění.

Podle § 1 odst. 4 citované vyhlášky za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu.

Podle § 2 odst. 1 cit. vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Podle § 2a této vyhlášky platí, že pokud osoba

není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Je zřejmé, že v předmětné věci se jedná o případ hraniční a je rozhodující, zda žalobce nezvládá 8 základních životních potřeb nebo nezvládá 9 základních životních potřeb, neboť v takovém případě by se již jednalo o stupeň závislosti IV - úplná závislost. Spornou otázkou je tedy posouzení základní životní potřeby c) komunikace.

Při posuzování neschopnosti zvládnout základní životní potřebu se nevyžaduje každodenní zvládání ve 100% kvalitě zcela bezchybně ani úplné nezvládání základní životní potřeby. Podstatné je, zda posuzovaná osoba je schopna/neschopna základní životní potřebu zvládnout uspokojivě, tedy způsobem, který je společností ještě přijatelný a který umožňuje, aby její potřeby byly naplněny bez vazby na každodenní intervenci jiné osoby. Funkční schopnosti dané dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem se hodnotí s využíváním zachovalých potenciálů a funkčních schopností a s využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků denní potřeby nebo vybavení domácnosti nebo s využitím zdravotnického prostředku (tzv. facilitátory, facilitující prostředky). To znamená, že pro účely ZSS se hodnotí funkční dopady zdravotního postižení na schopnost zvládání základní životní potřeby s využitím facilitujících prostředků, které vyrovnávají případné znevýhodnění a napomáhají nebo umožňují samostatnost. Není podstatné, zda posuzovaný běžné dostupné facilitátory má nebo ne, podstatné je, že posuzovaný je schopen facilitátory samostatně používat nebo se na své postižení adaptoval a může využívat zachovaných potenciálů a základní životní potřebu svede alternativním, ale vyhovujícím způsobem v přijatelném standardu.

Podle Přílohy 1, písm. c) k vyhl. č. 505/2006 Sb. v platném znění, za schopnost zvládání základní životní potřeby *komunikace*, se považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

Podle výkladu k Příloze 1, písm. c) k vyhl. č. 505/2006 Sb., se při schopnosti zvládat základní životní potřebu *komunikace* zkoumají duševní a smyslové schopnosti, schopnosti mluvidel a jemná motorika rukou, které se podílí na schopnosti řeči, mluvení a schopnosti psaní. Základními obrazovými symboly se rozumí např. piktogramy signalizující místnost WC, vyznačení přechodu pro chodce, světelná signalizace na přechodu pro chodce. Zvukovým signálem se rozumí např. trubení auta nebo oznámení poplachu. Běžnými komunikačními prostředky se rozumí schopnost telefonování (s facilitujícím prostředkem), psanou zprávou zpráva stručného obsahu a malého rozsahu (s facilitujícím prostředkem, zpráva psaná rukou, strojem nebo PC, záleží na zvyklostech jedince).

Projednávaný případ je hraniční i v tom, že je zde velmi tenká niť mezi tím, co je a není ještě přijatelným standardem. Z novelizace právní úpravy ZSS, i podle Přílohy 1, písm. c) k vyhl. č. 505/2006 Sb. je zjevné, že se výslovně nepožaduje zvládnutí písemné komunikace vlastní rukou, psanou zprávu lze učinit i s facilitujícím

prostředkem, tedy pomocí počítače a ke zvládnutí schopnosti komunikace postačuje zpráva stručného a malého rozsahu. Žalobce v žalobě i v replice namítal, že na počítači a prostřednictvím mobilního telefonu zvládne napsat toliko krátkou zprávu. Podle výše uvedeného výkladu lze učinit závěr, že pokud žalobce zvládne, byť krátkou zprávu, prostřednictvím těchto facilitujících prostředků napsat a odeslat, pak základní životní potřebu c) komunikaci, zvládá.

Posudková komise se ve svém posudku ze dne 18.4.2014 vyjádřila k odvolací námitce žalobce ohledně nezvládnutí psaní rukou, a tím nemožnost vyplňovat tiskopisy na úřadech, z čehož žalobce usuzuje, že základní životní potřebu komunikaci nezvládá. PK dle názoru soudu správně vysvětlila, že vyplňování tiskopisů spadá pod základní životní potřebu i) osobní aktivity. Rovněž podle výkladu Přílohy 1, písm. i) k vyhl. č. 505/2006 Sb. do této životní potřeby patří i vyřizování svých záležitostí, kam patří také věci související s existencí ve společnosti, kontakt s úřady apod. I zde se bere v úvahu realizace této potřeby s facilitátory. Již nyní zcela běžně probíhá komunikace s úřady elektronicky, je možné si zřídit elektronický podpis, datovou schránku apod. Z výše uvedeného je však zřejmé, že žalobce má základní životní potřebu i) osobní aktivity uznanou jako nezvládanou.

Pokud žalobce namítal, že mu byl stupeň závislosti IV přiznáván opakovaně od roku 2010, lze s ním souhlasit pouze částečně. Z výše uvedené chronologie je zřejmé, že stupeň závislosti IV, byl žalobci přiznán dle znění ZSS účinného do 31.11.2011, kde však měl základní životní potřebu – komunikaci (dříve úkon soběstačnosti- komunikace slovní, písemná neverbální) uznanou jako zvládnutou. Je pravdou, že rozhodnutím prvoinstančního orgánu dne 21.5.2012 byl žalobci nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 12 000 Kč měsíčně, a to z důvodu uznané závislosti ve stupni IV – úplná závislost, kde bylo poprvé uvedeno, že žalobce základní životní potřebu c) komunikaci, podle znění ZSS účinného od 1.1.2012, nezvládá. Protože se jednalo o vyhovující rozhodnutí v nejvyšším možném stupni závislosti, nebyl posudkový závěr lékaře LPS OSSZ podroben konfrontaci s posudkem PK v případném odvolacím řízení. Lze rovněž konstatovat, že s účinností od 1.1.2012 došlo při posuzování příspěvku na péči zavedením 10 bodového hodnocení základních životních potřeb k natolik zásadním změnám, že teprve zkušenosti z rozhodovací praxe přispěly k bližší interpretaci jednotlivých ustanovení ZSS a Přílohy 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb.

Soud konstatuje, že žalobce byl oběma posudkovými orgány posouzen jako osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Posudkové orgány vycházely ze zdravotní dokumentace žalobce, výsledků sociálního šetření a vlastních zjištění.

Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, na posudek PK MPSV jako svou podstatou rozhodující důkaz, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. To platí především pro řízení před žalovaným správním orgánem, jako orgánem odvolacím, pro jehož řízení a rozhodnutí byl posudek vyžádán. Obdobně je třeba posuzovat požadavky kladené na tento posudek i v případném soudním přezkumném řízení.

Soud v projednávaném případě dospěl k závěru, že posudek PK MPSV ze dne 18.4. 2014, je úplný a přesvědčivý, neobsahuje žádný vnitřní rozpor, zohledňuje všechny podstatné okolnosti projednávané věci a jak je z výše uvedeného zřejmé,

PK se vyjádřila a odůvodnila proč zvládnutí základní životní potřeby dle § 9 odst. 1 písm. c) ZSS – komunikace, hodnotí ve shodě s posudkem lékaře prvoinstančního posudkového orgánu. Vyjádřila se rovněž k odvolací námitce ohledně nezvládnutí žalobce psát vlastní rukou z hlediska posudkových kritérií. Žalobce byl při jednání komise vyšetřen odborným lékařem, vyšetření byla přítomna i manželka žalobce. Lze tedy konstatovat, že takový postup byl i v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, lze tak odkázat na jeho rozsudek ze dne 14.9. 2011, č.j. 4 Ads 82/2011, dostupný na www.nssoud.cz, v němž se uvádí: „*Přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí by v řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu.*“ Posudek PK je stručnější, nicméně ve své podstatě výstižný a nevzbuzuje jakékoliv pochybnosti o správnosti učiněného závěru. Soud jako medicínský laik není oprávněn sám hodnotit či zpochybňovat učiněné odborné medicínské závěry, proto se přiklání k argumentaci PK, která reagovala na stěžejní odvolací námitku, s níž soud souhlasí a doplnil ji bližším výkladem, jak je uvedeno shora.

Žalobní tvrzení tak dle názoru soudu nepřinášejí žádné nové skutečnosti a argumenty, pouze se opakují námitky, které byly uplatněny v rámci odvolacího řízení a k nimž se PK vyjádřila. Soud proto své konečné rozhodnutí opírá o shodná zjištění obou posudkových orgánů co do zjištěného stupně závislosti III (těžká závislost), zejména pak o posudek PK MPSV v Hradci Králové ze dne 18.4.2014, jehož závěry odůvodnily správnost žalobou napadeného rozhodnutí. Soud uzavírá, že neshledal v postupu správních orgánů žádné vady řízení, napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem.

S ohledem ke shora uvedenému proto soudu nezbylo, než v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a správnímu orgánu, který měl ve věci úspěch, toto právo nenáleží dle odst. 2 citovaného zákonného ustanovení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem

lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 28. listopadu 2014

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně